

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Naděžda URBÁNKOVÁ

**SOUČASNÉ A ZANIKLÉ VODNÍ PLOCHY POVODÍ
OLŠAVY**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: RNDr. Renata Pavelková Chmelová, Ph.D.

Olomouc 2013

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Naděžda URBÁNKOVÁ**
Osobní číslo: **R10437**
Studijní program: **B1501 Biologie**
Studijní obory: **Geografie**
Biologie
Název tématu: **Současné a zaniklé vodní plochy v povodí Olšavy**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je zmapování zaniklých rybníků a malých vodních ploch ve vybraném povodí a analýza současného využití těchto ploch. Součástí práce bude terénní šetření zjišťující pozůstatky po zaniklých rybnících a malých vodních nádržích v krajině. Práce bude odevzdána v tištěné a elektronické verzi dle zásad pro zpracování na katedře geografie.

Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**

Rozsah pracovní zprávy: **5 000 - 8 000 slov**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Andreska, J. : Lesk a sláva českého rybníkářství. Nuga, Padov, 1997, 166 s.

Dubravius, J. : O rybnících, Nakladatelství ČSAV, Praha 1953

Lipský, Z. : Sledování změn v kulturní krajině. Česká zemědělská univerzita, Praha, 2000, 71 s.

Míka, A. : Slavná minulost českého rybníkářství. Orbis, Praha, 1955, 59 s.

Nezeda, V. : Z historie choceňského rybníkářství: 1888-1963. Choceň, 1963

Vlček, V. (ed) et al. : Zeměpisný lexikon ČSR - Vodní toky a nádrže. Praha: Academia, 1984. 316s.

Vorel, P. : Základy historické regionalistiky, Univerzita Pardubice, Pardubice 2005

Vrána, K. , Beran, J. : Rybníky a účelové nádrže, Vydavatelství ČVUT, Praha 2002

Historické mapové podklady: I., II., III. vojenské mapování, mapy stabilního katastru.

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Renata Pavelková Chmelová, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: **11. října 2012**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2013**

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 11. října 2012

BIBLIOGRAFICKÝ ZÁZNAM

Autor (osobní číslo): Naděžda Urbánková (R100437)

Studijní obor: Učitelství geografie pro SŠ (kombinace Z- Bi)

Název práce: Současné a zaniklé vodní plochy v povodí Olšavy

Title of thesis: Recent and extinct water area (ponds and small water reservoirs) in the Olšava river basin

Vedoucí práce: RNDr. Renata Pavelková Chmelová, Ph.D.

Rozsah práce: 54 stran, 7 vázaných příloh

Abstrakt: Tato bakalářská práce se zabývá současnými a zaniklými vodními plochami v horní části povodí řeky Olšavy. Nejprve je věnována pozornost vymezení zájmového území a poté je provedena fyzicko-geografická charakteristika povodí Olšavy. Důraz je kladen na oblast geomorfologie a geologie, hydrologie a biogeografie. Součástí této charakteristiky je také určení půdních typů a druhů v rámci vodních ploch nacházejících se na sledovaném území. Teoretická část zahrnuje definice jednotlivých typů vodních staveb v závislosti na jejich rozloze a funkci. Praktická část mapuje jednak stávající a jednak zaniklé vodní plochy povodí Olšavy.

Klíčová slova: vodní plocha, malá vodní nádrž, rybník, povodí Olšavy

Abstract: This thesis deals with the recent and vanished bodies of water in the upper catchment of the river basin of Olšava. First, attention is paid to defining the area of interest and then physical-geographical characteristics of river basin of Olšava. Emphasis is put on the geomorphology and geology, hydrology and biogeography. The characteristics of soil types and species in the water bodies located within the study area, is also included. The theoretical part includes definitions of different types of water structures depending on their size and function. Practical part describes both existing and extinct water catchment in the area of Olšava catchment area.

Keywords: bodies of water, small water reservoir, pond, Olšava catchment area

„ Prohlašuji, že jsem zadanou práci řešila sama pod vedením RNDr. Renaty Pavelkové Chmelové, PhD. A všechny prameny a použité zdroje jsou uvedeny na konci práce.“

V Bohuslavicích nad Vlčí dne

-----
podpis

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí své bakalářské práce, RNDr. Renatě Pavelkové Chmelové, PhD., za její odborné rady a pomoc při zpracovávání mé práce, za její ochotu a čas, které mi věnovala.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá současnými a zaniklými vodními plochami v horní části povodí řeky Olšavy. Nejprve je věnována pozornost vymezení zájmového území a poté je provedena fyzicko-geografická charakteristika povodí Olšavy. Důraz je kladen na oblast geomorfologie a geologie, hydrologie a biogeografie. Součástí této charakteristiky je také určení půdních typů a druhů v rámci vodních ploch nacházejících se na sledovaném území. Teoretická část zahrnuje definice jednotlivých typů vodních staveb v závislosti na jejich rozloze a funkci. Praktická část mapuje jednak stávající a jednak zaniklé vodní plochy povodí Olšavy.

Klíčová slova: vodní plocha, malá vodní nádrž, rybník, povodí Olšavy

ABSTRACT

This thesis deals with the recent and vanished bodies of water in the upper catchment of the river basin of Olšava. First, attention is paid to defining the area of interest and then physical-geographical characteristics of river basin of Olšava. Emphasis is put on the geomorphology and geology, hydrology and biogeography. The characteristics of soil types and species in the water bodies located within the study area, is also included. The theoretical part includes definitions of different types of water structures depending on their size and function. Practical part describes both existing and extinct water catchment in the area of Olšava catchment area.

Keywords: bodies of water, small water reservoir, pond, Olšava catchment area

Seznam zkratek

ČSÚ - Český statistický úřad

ČÚZK - Český úřad zeměměřický a katastrální

ORP - Správní obvod obce s rozšířenou působností

TKSP - Taxonomický klasifikační systém půd

VÚV TGM - Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka

ČSN – Česká státní norma

NUTS – Nomenklatura uzemní statistické jednotky

LAU – místní správní jednotka

JZD – Jednotné zemědělské družstvo

ZVHS – Zemědělská vodohospodářská zpráva

OBSAH

ÚVOD.....	11
1 CÍLE A METODY	12
2 REŠERŠE ODBORNÉ LITERATURY	14
3 VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ	16
4 FYZICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA POVODÍ OLŠAVY	17
4.1 Geomorfologie a geologie	17
4.2 Klima, srážky a teplota	17
4.3 Hydrologie	18
4.3.1 Minerální prameny	19
4.4 Půdní druhy a typy	20
4.5 Biogeografie.....	20
5 DEFINICE VODNÍCH STAVEB	22
5.1 Malá vodní nádrž	22
5.2 Rybník.....	22
5.3 Přehrada	22
5.4 Koupaliště a požární nádrže.....	23
5.5 Lomy.....	23
6 ZANIKLÉ VODNÍ PLOCHY POVODÍ OLŠAVY	24
6.1 Zaniklé vodní plochy v obci Pašovice	24
6.2 Zaniklé vodní plochy v obci Bánov	24
6.3 Zaniklé vodní plochy ve městě Uherský Brod	25
6.4 Zaniklé vodní plochy v obci Ujezdec u Luhačovic	26
6.5 Zaniklá vodní plocha ve městě Bojkovice	27
6.6 Zaniklá vodní plocha Provodov	27
7 STÁVAJÍCÍ VODNÍ PLOCHY POVODÍ OLŠAVY.....	28
7.1 Přehrady v povodí Olšavy.....	28
7.1.1 Přehrada Bojkovice.....	28
7.1.2 Přehrada Luhačovice	29
7.1.3 Přehrada Ludkovice	30
7.1.4 Přehrada Ordějov	31
7.2 Rybníky v povodí Olšavy	32
7.2.1 Rybníky Šumice	33
7.2.2 Vinohradské rybníky.....	33
7.2.3 Škrlovské rybníky	34
7.2.4 Prakšický rybník	34

7. 2. 5	Rybníky Bojkovice	35
7. 2. 6	Záhorovický rybník.....	35
7. 2. 7	Rybník Nivnice	36
7. 2. 8	Rybníček Slopné	36
7. 2. 9	Další rybníky v zájmovém území	36
7. 3	Malé vodní nádrže v povodí Olšavy	38
7. 3. 1	Vodní nádrž Podsed'ák	38
7. 3. 2	Vodní nádrž Lubná	38
7. 3. 3	Vodní nádrž Marion.....	38
7. 3. 4	Vodní nádrž Hostětín a Kořenová čistička	38
7. 3. 5	Vodní nádrž Přečkovice.....	39
7. 3. 6	Vodní nádrž Březůvky.....	39
7. 3. 7	Vodní nádrž Velký Ořechov.....	39
7. 3. 8	Další vodní nádrže v zájmovém území.....	39
7. 4	Požární nádrže a koupaliště v povodí Olšavy	42
7. 4. 1	Požární nádrže Bojkovice ZEVETA	42
7. 4. 2	Skládka odpadu Prakšice	43
7. 4. 3	Požární nádrž Hřivinův Újezd	43
7. 5	Štěrkovny, pískovny a lomy	44
7. 5. 1	Lom Rasová	44
7. 5. 2	Modrá voda Lom	44
7. 6	Uměle vytvořené prohlubně.....	45
7. 6. 1	Bojkovice	45
7. 6. 2	Havřice.....	45
7. 6. 3	Slovácké strojírny	46
ZÁVĚR.....		47
SUMMARY		49
POUŽITÁ LITERATURA.....		50

ÚVOD

Voda je jednou z nejdůležitějších látek na Zemi, a tudíž by život bez ní na planetě nemohl existovat. Je to mocný přítel a ještě mocnější nepřítel. Vodní plochy hrají důležitou roli v krajině, kde plní několik funkcí. Především jsou zdrojem pitné vody, ochranou před povodněmi a požáry, ovlivňují i klima dané lokality a v neposlední řadě slouží jako rekreační plochy.

Zájmové území, kterým se tato bakalářská práce zabývá, je horní část povodí Olšavy, jenž je ze severní strany ohraničeno Vizovickými vrchy a z jižní strany Bílými Karpaty. Pramenná část řeky Olšavy se nachází v chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Vodní stavby, především vodní nádrže a rybníky, které mají v České republice bohatou minulost, přirozeně nebo uměle vytvořené prohlubně, jsou domovem mnoha ohrožených a vzácných druhů zvířat a rostlin, a proto vytvářejí přirozený ekosystém. V mapovaném území se nachází minerální prameny, které vyvěrají v okolí Lázní Luhačovice, které jsou díky nim vyhledávanou rekreační lokalitou.

Cílem bakalářské práce je ucelený obraz současných a zaniklých vodních ploch v horním toku Olšavy. V rámci pojednání o zaniklých vodních plochách je především zaměřeno na důvody, proč došlo k jejich zániku a co se nachází dnes na pozemcích, kde v minulosti stály. O stávajících vodních stavbách jsou v této práci informace o funkcích, které plní, o rozlohách jednotlivých staveb, správcích a majitelích. Součástí bakalářské práce je terénní výzkum, jehož výstupem je fotodokumentace důležitých vodních staveb v povodí Olšavy, a mapy, ve kterých je poukázáno na polohu jednotlivých staveb a jejich rozdělení do funkčních kategorií.

1 CÍLE A METODY

Prvním cílem bakalářské práce je ucelený obraz současných a zaniklých vodních ploch v zájmovém území povodí Olšavy. Další cíl je vytvoření map, které budou přehledným shrnutím všech stávajících vodních ploch rozdělených do kategorií, které byly dány. Kolem vodních toků a nádrží v povodí se nachází několik naučných stezek, které mají vzdělávací charakter jak z biologie, zeměpisu tak i historie. Proto si myslím, že by tato práce mohla přispět k rozšíření informací v naučných stezkách o hydrologii a vodních dílech, které zpracuji.

Práce na bakalářské práci by se dala rozdělit do několika částí. První je práce s mapami a programem ArcGIS 10. Druhá část je načtení odborných publikací, manipulačních řádů nádrží a kronik obcí. Poslední částí je terénní výzkum, jeho výstupem je fotodokumentace stávajících vodních ploch.

V první části bylo zjištěno z pomoci map z II. vojenského mapování, které vzniklo v letech 1836 až 1852 a vycházelo z I. vojenského mapování, že na mapovaném území se nachází jen 12 zaniklých ploch. Z katedry geografie Univerzity Palackého v Olomouci byly získány digitalizované mapy II. vojenského mapování. Velikosti zaniklých vodních ploch, byly zjištěny podle map z programu ArcGIS 10, plochy jsou uváděny v hektarech. Tam, kde se podle map nacházely vodní plochy, bylo nadále zjišťováno, jaké tam jsou typy půd, kdy bylo využito Národní Geoportál INSPIRE, typy půd podle TKSP. Další a zároveň poslední údaje o zaniklých vodních plochách bylo jejich dnešní využití. Pomocí katastrálních map, které jsou volně k dispozici v aplikaci nahlížení do katastru nemovitostí na stránkách Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, bylo zjištěno, k čemu se dnes plochy využívají. Díky programu ArcGIS 10, které poskytuje firma ESRI, byly zhotoveny všechny mapy v bakalářské práci.

Hlavní téma bakalářské práce je rozdělení do následujících kategorií, kdy byl inspirací Generel rybníků a nádrží ČR od J. Benešové, vyšel ve Vodním hospodářství 2/3 1996 , 1. rybník, 2. malá vodní nádrž, 3. přehrady 4. koupaliště požární nádrže 5. pískovny, štěrkovny, lomy, 6. uměle vytvořené deprese, 7. přírodně vytvořené deprese a charakteristika současných vodních ploch. Základem byl mapový podklad, který je dostupný z portálu Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka z databáze DIBAVOD Základní jevy povrchových a podzemních vod, přesněji GIS

vrstva A05 - Vodní nádrže. První bylo u stávajících vodních ploch zjišťováno, o jakou vodní stavbu se jedná - malá vodní nádrž, rybník, koupaliště... Jako zdroj této informace byla použita aplikace nahlížení do katastru nemovitostí. Stejně jako u zaniklých ploch tak i zde byla pomocí programu ArcGIS zjištěna velikost v hektarech. Jako sekundární zdroj pro srovnání a kontrolu byly použity mapy dostupné z internetového prohlížeče google.com.

Poslední část byla práce v terénu, kde se hledaly části zaniklých vodních ploch – zbytky hrází, podmáčená půda, rákosový porost. Při pátrání po těchto plochách byli nápomocni i obyvatelé příslušných obcí. U stávajících vodních ploch bylo zjišťováno jestli se v nich nachází voda, ryby a taky jestli v průběhu let nezanikly. Problémem byly hydronyma – názvy vodních nádrží a toků. Dodnes nejsou jednotná.

2 REŠERŠE ODBORNÉ LITERATURY

Teoretická část bakalářské práce se zabývá charakteristikou současných vodních ploch a historií ploch zaniklých. Jelikož se zájmové území nenachází ve významné rybníkářské oblasti, bylo problematické najít ucelenou publikaci o vodních plochách.

Při zpracování fyzicko-geografické charakteristiky bylo čerpáno z několika publikací. Stěžejními díly při charakteristice podnebí byly Atlas podnebí Česka (Tolasz a kol., 2007) a Klimatické oblasti Československa (Quitt, 1971). K popisu geomorfologie bylo využito dvou publikací Geomorfologie Českých zemí (Demek, 1965) a Zeměpisný lexikon ČR: Hody a nížiny (Demek a kol., 1987). Při zpracování biogeografie, klasifikace půd, geologie zájmového území byly využity publikace Chráněná území ČR, svazek II. Zlínsko (Mackovčín, Sedláček, 2002), Geologická minulost České republiky (Chlupáč a kol., 2002), Půdy České republiky (Tomášek, 2002), Biogeografické členění České republiky (Culek, 1996).

Při zpracování teoretické části o vodních tocích a děl byla přínosnou knihou Vodní toky a nádrže: Zeměpisný lexikon ČSR (Vlček, 1984), z které byly využity základní charakteristiky vodních děl a toků, které je napájejí a významných řek v zájmovém území. Při přesnějším vyjádření definice vodní nádrže, přehrady a rybníku byla využita publikace Rybníky a účelové nádrže (Vrána, Beran, 2002), dalším přínosným zdrojem informací byly České státní normy - ČSN 75 0124 Terminologie vodních nádrží a zdrží a ČSN 75 2410 Malé vodní nádrže. Při definici pojmu přehrady byl využit i cizojazyčný zdroj The Environment Dictionary London (Kemp, 1998).

Dalším zdrojem informací byla bakalářská práce studenta Univerzity Palackého v Olomouci Filipa Příbyla, který v roce 2012 zpracoval vybrané vodní stavby v ORP Uherské Hradiště.

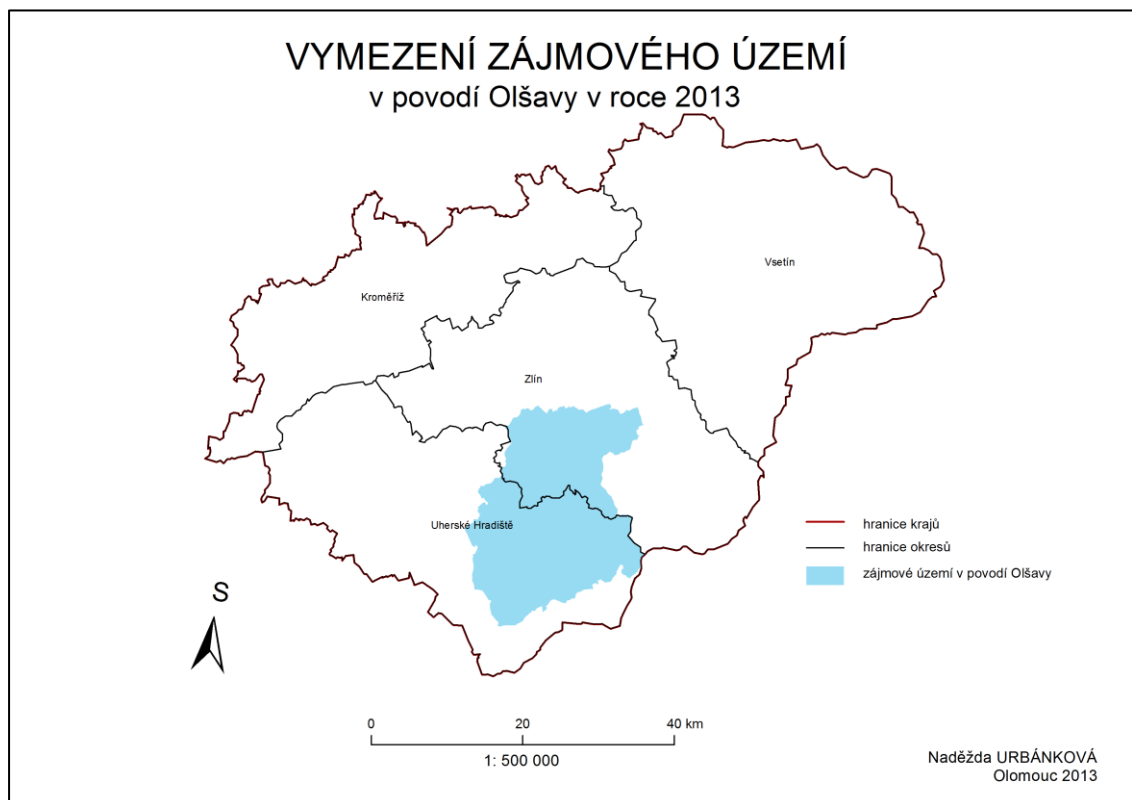
O zaniklých vodních plochách bylo převážně čerpáno z publikací ze Státního okresního archívu v Uherském Hradišti. Velký přísun informací byl získán z jednotlivých kronik obcí, především z Kroniky Uherského Brodu, Kroniky obce Pašovice, Kroniky obce Bánova a dokumentů z archívu JZD Bojkovice. Dále bylo čerpáno ze starých obecních a katastrálních map, ze kterých se zjišťovala poloha zaniklé plochy. Zápisy ze schůzí obcí, určily správce a majitele katastrálních ploch pod zaniklými, tak i současnými vodními plochami.

Při charakteristice stávajících vodních ploch bylo převážně čerpáno z manipulačních řádů jednotlivých nádrží, z dokumentů operačního programu životního

prostředí, který schvaluje projekty na nové vodní stavby. Požární řády obcí, ve kterých bylo vyčteno a později zařazeno, které koupaliště plní funkci jak rekreační, tak i požární nádrže. Z územních plánů a technických zpráv obcí a měst byly zjišťovány majitelé vodních ploch a jejich funkce. Koncepce rozvoje malých vodních nádrží (Hydroprojekt Brno, 1978), ze které byly zjišťovány fakta o hrázích rybníků. Záznamy z výročních schůzí rybářů z Bojkovic a Uherského Brodu byly tokem informací o rybnících, které mají ve své správě. Složitější bylo zjišťování informací o vodních plochách soukromých majitelů.

3 VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Povodí Olšavy odvádí povrchovou a podpovrchovou vodu z částí dvou okresů Zlínského kraje, kterými řeka Olšava protéká. Jedná se o okresy Zlín a Uherské Hradiště. Jak udává obrázek č. 1, kde je také vymezené území, které bakalářská práce analyzuje. Z hlediska rozdělení územních statistických jednotek České republiky můžeme zkoumanou oblast rozdělit na následující územní celky: NUTS 0: Česká republika, NUTS 1: Česká republika, NUTS 2: region soudržnosti Střední Morava, NUTS 3: Zlínský kraj, co se týká LAU 1: okres Uherské Hradiště a Zlín (Český statistický úřad, 2012). Olšava protéká mikroregionem Slovácko, který se rozléhá východně od města Uherské Hradiště. Je zde k vidění mnoho přírodních, historických i kulturních památek. Nejznámější kulturní akcí v mikroregionu Slovácko je každoroční Vlčnovská jízda králů, která se vždy koná poslední víkend v květnu. Je to velká přehlídka krojů, folklórních souborů a tradic, které se na Slovácku dodržují dodnes (David, 2006).

Obrázek 1 Mapa vymezení zájmového území

4 FYZICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA POVODÍ OLŠAVY

4.1 Geomorfologie a geologie

Na území, kterým protéká řeka Olšava, se nachází dvě různé geomorfologické provincie. Větší část povodí se nachází v provincii Západních (Moravských) Karpat, jen malá část leží v provincii Západopanonská pánev, která zasahuje jen v oblasti ústí řeky Olšavy do řeky Moravy.

Podle geomorfologického členění České republiky řadíme tyto dvě provincie následovně: obě se řadí do Alpsko-Himálájského systému, provincie Západní (Moravské) Karpaty, subprovincie Vnější Západní Karpaty, oblast Vnější Západní Karpaty a celky Vizovické vrchy a Bílé Karpaty. Provincie Západopanonská pánev, subprovincie Vídeňská pánev, oblast Jihomoravská pánev, celek Dolnomoravský úval.

Povodí Olšavy zaujímá nejvíce plochu jižních částí Vizovických vrchů. V oblasti zvané Komonecká hornatina pramení nejvodnatější pravostranný přítok Olšavy, Luhačovický potok. V celku Bílé Karpaty pramení jak hlavní tok Olšava, tak její významný levostranný přítok Nivnička a to v Lopenické pahorkatině (Demek, 1987).

Z geologických studií víme, že část Vnějších Západních Karpat byla zaplavena mořem, a proto je tvořena flyšovými souvrstvími, mořskými sedimenty křídových a paleogenních. Tato území byla v neogénu výrazně deformována vrásovými příkopy (Chlupáč I., 2002). Nad obcí Záhorovice, v kopcích s názvy Valy a Skalky se nacházely lomy. Kopec Valy byl důležitým nalezištěm vyvěřelých hornin, především andezitu. Dále zde byly nalezeny i vzácné krystaly křišťálu, olivínů, ametystů. Všechny nálezy jsou uloženy v Moravském muzeu v Brně. Lom Valy byl otevřen v roce 1912. Ve 20. letech byl otevřen v sousedním kopci Skalky další lom, který byl později zatopen vodou a byl znám jako Modrá Voda lom. Dalším lomem je pískovcový lom Rasová (Kronika obce Záhorovice).

4.2 Klima, srážky a teplota

Povodí se nachází v oblasti s nepravidelným působením oceánských a kontinentálních vzduchových proudů. Střídají se zde čtyři roční období, které mají charakteristická teplá léta a chladné zimy. Podle geoportálu *CENIA (2013)* se na území

nachází tři klimatické oblasti. Dolnomoravský úval, který patří do velmi teplé (VT) klimatické oblasti, část území s vyšší nadmořskou výškou, kde jsou mírné (M) oblasti a zbytek území, ve které jsou teplé (T) klimatické oblasti.

Úhrn srážek je vyšší na východě a severu povodí, kde se nacházejí vyšší nadmořské výšky. V nejvyšších výškách povodí se úhrn srážek pohybuje kolem 900 mm za rok. Roční úhrn srážek v nižších oblastech dosahuje k 700 mm, patří Olšava k více zavlažovaným oblastem České republiky. Měsíce, ve kterých je největší úhrn srážek, je rozdílný pro dolní a horní tok. V dolním toku je to červenec, kdežto v horním toku je nejvyšší počet srážek v srpnu. Minimum srážek je v únoru.

Průměrná roční teplota se pohybuje od 8,7 do 9,4°C, záleží na členitosti a nadmořské výšce oblasti. Horní tok Olšavy a údolí potoků Luhačovského a Ludkovického mají průměrnou roční teplotu 8,0 až 8,5 °C. Nejchladnějším měsícem je leden, naopak nejteplejším je červenec. Průměrná vlhkost oblasti povodí Olšavy se pohybuje od 73% do 77% (Quitt, 1971 a Tolsz, 2007).

4.3 Hydrologie

Povodí Olšavy se nachází v jihovýchodní části Moravy. Území, které řeka Olšava odvodňuje, je ohraničeno dvěma významnými pohořími, Bílé Karpaty na jihovýchodě území a Vizovické vrchy na severovýchodní části území. Významným vodohospodářským a zároveň hlavním tokem povodí je řeka Olšava, která pramení v Bílých Karpatech jihovýchodně od obce Pitín v nadmořské výšce 585 m. n. m. Plocha sklonu svahů v povodí má největší zastoupení 5°- 15°, zaujímá asi 1/3 území povodí. Sklony nad 35° jsou zde zastoupeny minimálně. Olšava má spádovou křivku typickou pro řeky pramenící v horách a tekoucí do dolnomoravského úvalu. Co se týká expozice svahů, největší zastoupení mají západní svahy a nejmenší jižní svahy. (Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, 2006)

Prvním významným pravostranným přítokem je potok Kolelač, který vytéká z vodní nádrže Bojkovice. Nádrž je využívána pro vodárenství, průmysl a ústí do řeky Olšavy nad městem Bojkovice v nadmořské výšce 280 m. n. m. Dalším a zároveň nejvýznamnějším pravostranným přítokem je Luhačovický potok, neboli Šťávnice, který pramení severovýchodně od obce Slopné ve výšce 385 m. n. m., na potoku se nachází vodní nádrž Luhačovice, která je využívána pro dodávku vody pro lázně Luhačovice a jako ochrana proti povodním. Pravostranným přítokem Luhačovického potoku je

Ludkovický potok, který pramení Na Lhotách ve výšce 445 m. n. m., na potoku se nachází významná vodní nádrž Ludkovice, která je zásobárnou pitné vody pro město Luhačovice a okolí, ochrana proti povodním a slouží také k napájení vody pro požární nádrže. Jak Ludkovický tak i Luhačovský potok se nacházejí na jižních svazích Vizovických hor.

Levostranným přítok je potok Koménka, který pramení na severovýchodních svazích Bučníku ve výšce 510 m. n. m. Nejvodnatějším levostranným přítokem je potok Nivnička (též Bystřička), která pramení východně od obce Bystřice pod Lopeníkem ve výšce 570 m. n. m. Plocha, kterou odvodňuje řeka Olšava je 520 km². Délka řeky Olšavy je 45,5 km, průměrný průtok u ústí je 2,5 m³ · s⁻¹ (Vlček, 1984).

4. 3. 1 Minerální prameny

V oblasti obcí Březová, Suchá loz, Nezdenice a Luhačovice došlo ke zlomu v podloží, díky vrásnění Kapat a sopečné činnosti. Vytvořil se zde kolmý zlom, díky kterému na povrch vyvěrají minerální prameny. Po celé délce zlomu se nachází vyvěrající prameny, ovšem největší koncentrace vývěrů je v lázeňském městě Luhačovice. V minulosti zde byly prováděny zkušební vrty, které odkryly další prameny. Pramen Dr. Šťastného a Elektra I. jsou ty, které byly na povrch dovedeny pomocí hlubokých vrtů ve třicátých letech. V lázních jsou i prameny, které na povrch vystupují přírodním vývěrem. Mezi ně patří Vincentka, Ottovka, Amandka, Aloiska.

V současné době se v lázních nachází šestnáct léčivých pramenů. K aktivní léčbě se však využívá pouze osm. Zbývající prameny jsou takzvané záložní zdroje, vyvěrající na povrch jako ostatní prameny, ale nejsou používány pro léčebné procedury. Nejsou stáčeny do lahví, používány pro farmaceutický průmysl a nejsou ani přístupné veřejnosti. Prameny jsou bohaté na anion uhličitanu a chloridu. Dalšími minerálními látkami jsou především sodík, vápník, draslík, jód, brom. V lékařství se tyto prameny používají ke koupelím, inhalacím či pitné proceduře. V okolí jsou i další prameny minerálních vod, které nejsou využívány v lékařství, ale jsou volně přístupné pro veřejnost. Jedná se o Nezdenickou kyselku, Rudickou kyselku, Záhorovickou kyselku a Bánovskou kyselku (Cmíral, Krůžela, 2003).

4.4 Půdní druhy a typy

V oblasti povodí Olšavy se nacházejí těžké (jílovité) půdy s převahou jílovitých břidlic. Střední a dolní tok řeky obklopují aluviální náplavy. Hnědé půdy tvoří výplň říční nivy od Bojkovic po Uherský Brod. Tyto půdy se také nacházejí od potoku Nivničky k jeho ústí do Olšavy. Část je zastoupena i v okolí Uherského Brodu. Dolní tok Olšavy lemují nivní půdy. Na jih od Uherského Brodu je velké zastoupení podzemní vody, proto se zde vyskytují gleje (SVP Střední Morava II, 1954 a Tomášek, 2000).

4.5 Biogeografie

Biota karpatského bukového lesa je dominantou v povodí Olšavy, které je tvořeno vegetací dubohabrového háje a květnaté bučiny. Ve vyšších nadmořských výškách Vizovických vrchů se nacházejí bikové bučiny. V současné době zde převládají smíšené lesy s nepůvodním smrkem a borovicí. Orná půda má větší zastoupení než zatravněné oblasti pro pastvu. V minulosti v povodí docházelo k masivnímu odlesňování. V polovině 19. století dochází ke snaze obnovit lesní porost. Byly vysazovány rychle rostoucí stromy, které zde nemají původ, proto zde v současné době převládají smíšené lesy s nepůvodním smrkem a borovicí. Pramen a část horního toku Olšavy se nachází v chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty (Culek, 1996).

V CHKO Bílé Karpaty je několik chráněných území. Mezi nejznámější patří Přírodní rezervace Horní Louky, která se nachází v katastrálním území Suchá Loz. Na ploše 6,29 ha se rozkládají mokřady a květné louky, které jsou přírodním obydlím několika druhů motýlů. Přírodní rezervací byly Horní Louky vyhlášeny v roce 1982. Přírodní památkou byl v roce 1982 vyhlášen lom Rasová, spadající do katastrálního územní obce Komňa. Jedná se o pískovcový lom, který je částečně zatopen. Do lomu se uměle vysadily ryby, než se tak stalo, bylo to ideální místo pro obojživelníky. Další přírodní památkou vyhlášenou v roce 1982 je Žleb, květná louka, která je nalezištěm kriticky ohrožené mochny malokvěté. Spadá pod katastrální území Hostětín. (Mackovcin a kol., 2002).

Roku 1999 byla Prackšická vrchovina vyhlášena národním parkem. Plocha o výměře 44, 825 km² se nachází na pravém břehu řeky Olšavy. Park zahrnuje louky, sady a pole, na kterých se vyskytuje několik chráněných druhů motýlů, z bezobratlých

kudlanka nábožná, která je v České republice kriticky ohrožená a další obratlovci (Mackovcin a kol., 2002).

5 DEFINICE VODNÍCH STAVEB

5.1 Malá vodní nádrž

Ve vodním zákoně se definice pro vodní nádrž nenachází. Podle České státní normy ČSN 75 0124 *Terminologie vodních nádrží a zdrží* se vodní nádrž definuje jako vodní útvar, který vznikl akumulací vody v přírodní prohlubni nebo uměle vytvořeném prostoru, který musí být vypustitelný. Vodní nádrže dělíme na přirozené a umělé. Za vodní stavby (díla) se považují pouze nádrže umělé, které vznikly lidskou činností, i když to není ve vodním zákoně přesně definováno. Do kategorie vodních děl nemůžeme přiřazovat přirozené nádrže (Pokorný, 2009). Přirozenou nádrží se rozumí jezero, zatopené pískovny a lomy, tůňe, pinky i odstavená říční ramena, které mohou být průtočná i částečně vypustitelná. Umělé vodní nádrže můžeme rozdělit na přehrady neboli údolní nádrže a malé nádrže, což jsou rybníky a ostatní nádrže. Malé vodní nádrže musejí splňovat podle ČSN 75 2410 *Malé vodní nádrže* dvě podmínky (Vrána, Beran 2002):

- 1) objem nádrže po hladinu ovladatelného prostoru je do 2 000 000 m³
- 2) maximální hloubka vodního sloupce nepřesahuje 9 m

5.2 Rybník

Tak jako termín vodní nádrže tak i pojem rybník není jasně definován ve vodním zákoně. Definici rybníku najdeme v oceňovací vyhlášce č. 540/2002 Sb. Odst. d a ta zní takto: „*Rybník je vodní nádrž se zemní hrází, přirozeným nebo zahloubeným dnem a s hloubkou vody u vypustního zařízení při normální hladině ve vegetačním období 0.5 m a výše.*“ Také by měly splňovat podmínky ČSN 75 2410 *Malé vodní nádrže*, napsané výše. V praxi se používá obecnější definice, která definuje rybník, jako uměle vybudovanou vodní nádrž, zcela vypustitelnou, sloužící k chovu ryb (Pokorný, 2009).

5.3 Přehrada

Termín přehrada je definován jako vodní stavba, která přehrazuje vodní tok a zadržuje vodu. Zadržovaná voda utváří umělou přehradní nádrž, která je označována, jako rezervoár. Přehrada je většinou vytvářena za účelem ochrany proti povodním, tvorby elektrické energie a zavlažování (Brown, Jackson, 2010). Přehradní hráze mohou

dosahovat až obrovských rozměrů, většinou stavěných ze železobetonových konstrukcích, které zadržují miliardy kubických metrů vody (Kemp, 1998).

5.4 Koupaliště a požární nádrže

Tyto dva termíny spolu úzce souvisí. Umělé koupaliště je podle zákona 274/2003 Sb. a vyhlášky 135/2004 SB stavba, která je buď krytá nebo nekrytá, nebo je to zařízení, které slouží ke koupání a je zpřístupněno veřejnosti. Kvalita vody je v nich upravována chemickými přípravky a jsou zde dodržovány hygienické předpisy.

Mezi umělé zdroje požární vody zařazujeme požární nádrže, které jsou uměle vytvořeny za účelem boje proti požárům. Jako požární nádrže mohou sloužit i rybníky, koupaliště, studny, vodojemy a tak dále. Tyto zdroje se označují, jako víceúčelové zdroje požární vody (ČSN 75 2411, 2004).

5.5 Lomy

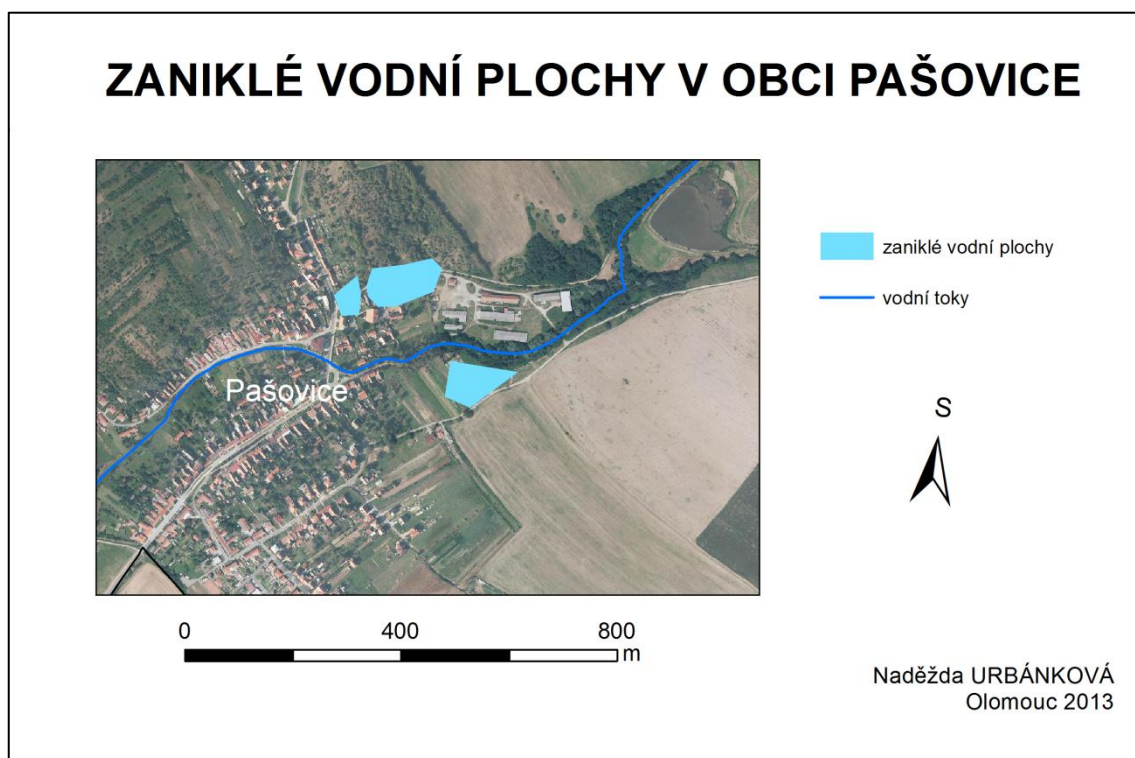
Lom je povrchový důl, místo a provozovna k těžbě užitkových nerostů (ložisek), uložených v malé hloubce pod povrchem. Původně byly pojmem lomy označovány pouze místa, kde se těžilo kamení - kamenolom. Vlivem těžby do velkých hloubek dochází k zaplavování lomů v důsledku prosakování podzemních vod (Kožešník a kol., 1981).

6 ZANIKLÉ VODNÍ PLOCHY POVODÍ OLŠAVY

Ve zkoumaném území se nacházelo 12 vodních ploch, které zanikly. Nejvíce docházelo k zániku v 19. století z důvodu výstavby cukrovarů v městech Staré Město u Uherského Hradiště a v Uherském Hradišti.

6.1 Zaniklé vodní plochy v obci Pašovice

V obci Pašovice se nacházely tři rybníky, které zanikly kolem roku 1870. Impulsem k zániku rybníků bylo postavení cukrovarů v roce 1869 v Uherském Hradišti. Cukrové řepě se dobře dařilo na půdách vypuštěných a vysušených rybníků, proto roku 1870 vrchnost nařídila zrušení všech rybníků v okolí cukrovarů. Na místech, kde se nacházely rybníky, dnes stojí rodinné domy se zahradami (Kronika obce Pašovice).

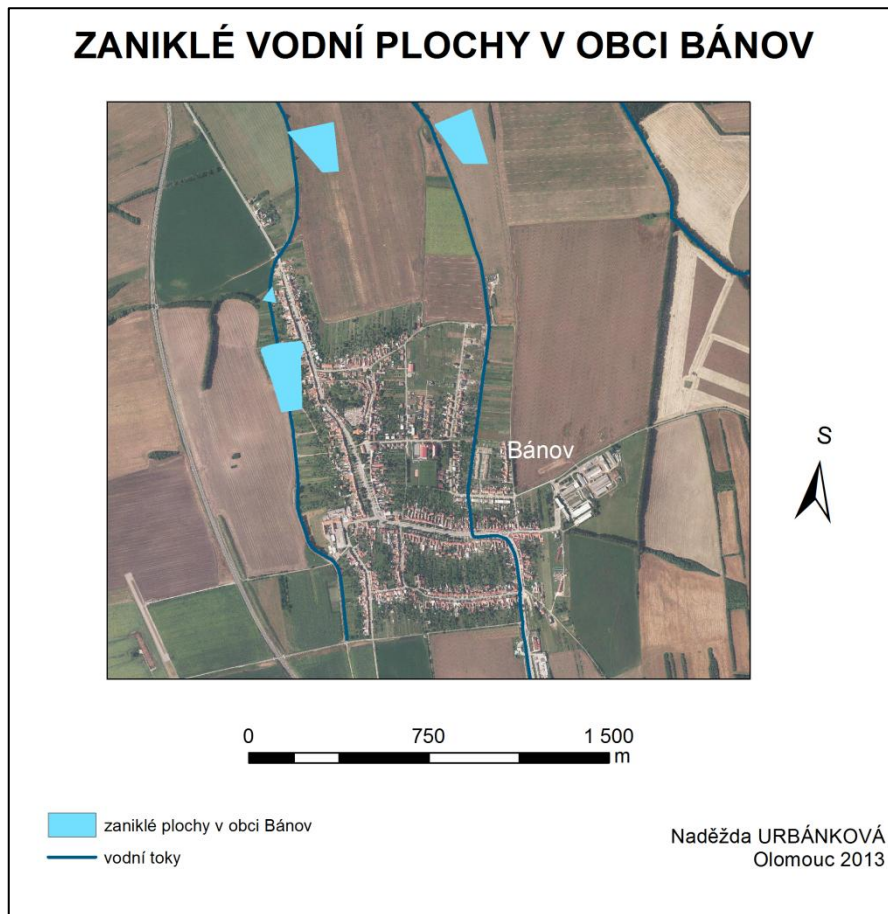
Obrázek 2 Zaniklé vodní plochy v obci Pašovice (Naděžda Urbánková, 2013)

6.2 Zaniklé vodní plochy v obci Bánov

V obci Bánov se nacházely 4 vodní plochy. První velké vodní plochy se nacházely pod Nezdenickými vrchy. Kolem těchto rybníků se v 11. století vytvořila osada, dnešní obec Bánov. Na území, kde se nacházely rybníky, jsou dnes orné půdy a

louky. Druhá plocha byla nádrž za vsí, která měla 80 m² a sloužila k brodění koní a ke shromáždění hus a kachen v obci. Při rekonstrukci silnic v obci, byl v roce 1936 poslední rybník v obci zavezen. Dnes je na hrázi vybudována cesta a na místě, kde se rozléhala vodní plocha, jsou soukromá pole (Kronika obce Bánov).

Obrázek 3 Zaniklé vodní plochy v obci Bánov

6.3 Zaniklé vodní plochy ve městě Uherský Brod

Ve městě Uherský Brod byl v roce 1515 postaven městský pivovar. V roce 1642 došlo k obrovskému požáru města a pivovar byl zcela zničen. Celý rok se pilně pracovalo na jeho obnovení, a tak v roce 1643 byl slavnostně otevřen nový pivovar. V důsledku požáru byl v těsné blízkosti postaven rybník, který sloužil jako zásoba vody pro pivovar, tak jako požární nádrž. Rybník nejspíše zanikl někdy začátkem 19. Století, neboť v dochovaných mapách města se v roce 1827 už žádný rybník nenachází. V místě, kde se rybník nacházel, jsou dnes dvě soukromé vodní nádrže.

Na Vinohradském potoku, v kopci zvaném Lysá hora, se v 18. století nacházel

rybník, který byl zdevastován povodněmi. Na stejném místě byla koncem 19. století postavena vodní nádrž, která měla sloužit k zadržení vody v suchých letních měsících, požární ochraně, jako rezerva vody pro město a k propláchnutí koryta Olšavy. V roce 1940 zanikla, byla zavezena a dnes je na jejím místě chatová oblast (Kronika města Uherský Brod).

6.4 Zaniklé vodní plochy v obci Újezdec u Luhačovic

V blízkosti zemědělského objektu, v obci Újezdec u Luhačovic, se nacházela malá vodní nádrž, která sloužila jako zásobárna a zdroj vody pro odchov mladých býčků. V roce 1997, kdy obec zasáhly devastující povodně, se nádrž protrhla. Dnes se v místě nádrže nachází travnatá plocha (Kronika obce Újezdec u Luhačovic).

Obec chce na stejném místě, kde se nacházela nádrž, vybudovat nové tři vodní plochy, které by měly sloužit jako ochrana proti povodním, kdy by měly pozitivně ovlivnit průběh povodňové vlny. Další funkcí nádrží by měla být obnova populace obojživelníků, kteří se v této oblasti vyskytovali. Návrh byl v roce 2012 schválen a čeká se na jeho realizaci (Vozár P., Kopeček F., 2010).

Obrázek 4 Zaniklý vodní plocha v obci Újezdec u Luhačovic

6.5 Zaniklá vodní plocha ve městě Bojkovice

Ve městě Bojkovice se nacházela v oblasti s místním názvem Sady uměle vytvořená prohlubeň, která sloužila jako zdroj vody pro chemickou ochranu v přilehlých ovocných sadech. Dnes je prohlubeň zasypána zeminou a kamením. I přes zasypání z něj vytéká voda, zřejmě leží na silném vývěru podzemní vody (Jednotné zemědělské družstvo Bojkovice, 1955).

Obrázek 5 Zaniklá vodní plocha ve městě Bojkovice

6.6 Zaniklá vodní plocha Provodov

V obci Provodov se podle mapové vrstvy, kterou nám poskytla katedra geografie, nacházela malá vodní plocha. Po osobním terénním výzkumu a rozhovoru s obyvateli obce bylo zjištěno, že vodní plocha byla uměle vytvořená prohlubeň v zahradě jednoho z domů v obci. Koncem 19. století při dolování jílovité hlíny, která se používala ke stavění příbytků pro hospodářská zvířata, vznikla prohlubeň, která měla cca 8 m². Po vydolování se zatopila vodou. Pozdější obyvatelé jámu zavezli sutí a směsí hlíny. Dnes je na místě dřívější prohlubně zatravněná plocha (Rozhovor s anonymním obyvatelem obce Provodov, 9. 3. 2013).

7 STÁVAJÍCÍ VODNÍ PLOCHY POVODÍ OLŠAVY

V horní části povodí Olšavy se nachází 4 přehrady, 22 rybníků, 16 malých vodních nádrží, 16 vodních ploch sloužící jako koupaliště a požární nádrže, 2 lomy a 3 uměle vytvořené prohlubně.

7.1 Přehrady v povodí Olšavy

V povodí Olšavy se nachází čtyři přehrady, jejich funkce se liší, ale většinou slouží jako zásobárna pitné vody, ochrana proti povodním a v posledních letech mají i rekreační funkci. V tabulce číslo 1 je dána rozloha, délka hráze, objem vody a název potoka, který nádrž napájí.

Tabulka 1 Přehrady v povodí Olšavy

Název přehrady	rozloha [m ²]	délka hráze [m]	objem vody [m ³]	zdroj vody
Bojkovice	130 759	198	718 000	potok Kolelač a Vasilsko
Luhačovická	227 751	240	614 000	potok Šťávnice
Ludkovická	108 103	181,2	460 000	Ludkovický potok
Ordějov	126 043	85	506 000	potok Nivnička

7.1.1 Přehrada Bojkovice

Přehrada Bojkovice se nachází na soutoku potoku Vasilska a Kolelače. Potok Kolelač se z pravé strany vlévá do řeky Olšavy, ve městě Bojkovice. Přehrada je označována několika názvy, nejpoužívanější jsou přehrada Bojkovice, dále pak vodní nádrž Bojkovice nebo vodní nádrž Kolelač. Název přehrady je odvozen, jak od města Bojkovice, od kterého je přehrada vzdálena 2 km, tak i od oblasti Kolelač, která ji obklopuje.

Stavba přehrady začala roku 1963 a dokončena byla roku 1966. Výstavba byla podporována státními orgány, neboť se přehrada měla stát zásobárnou vody pro průmyslový areál v Bojkovicích. Z tohoto důvodu byla také vybrána oblast Kolelač, kde se nacházejí lesy, louky a nejsou zde zastavěné plochy. Aby voda v přehradě nebyla znečištěná, bylo zde vyhlášeno ochranné pásmo vodního zdroje.

Hráz se nachází v nadmořské výšce 323 m, v koruně je 4,5 m široká a její délka je 198 m, podklad hráze je tvořen pískovci a jílovcí, zbytek je tvořen z místního

šterkového materiálu s přidavkem hlín. Návodní svah hráze má jako těsnící složku sprašové hlíny a je opevněn kamennou dlažbou. Celkový objem přehrady je 965 000 m³ a průměrný dlouhodobý roční průtok je 0,087 m³/s. Správce přehrady je Povodí Moravy se závodem Střední Morava (www.pmo.cz).

Obrázek 6 Přehrada Bojkovice (Jiří Kuca, 2009)

7. 1. 2 Přehrada Luhačovice

Přehrada Luhačovice se nachází na potoku Šťávnice. Je to jedna z nejstarších vodních staveb povodí Moravy. Přehrada zde byla postavena hlavně jako opatření proti povodním. Potok Šťávnice a jeho levostranné a pravostranné přítoky, většinou bystrinného původu, byly hrozbou pro lázeňské město Luhačovice.

V roce 1910 lázně zasáhly devastující povodně, které byly velkým impulsem pro stavbu přehrady. V roce 1913 se stavbou začalo, ovšem průběh první světové války stavbu odložil o pár let. Až roku 1930 se občané města Luhačovic dočkali a přehrada byla dokončena. Jelikož byl v přehradě obrovský výskyt sinic, byla v roce 2011 přehrada vypuštěna a čištěna. Čištění bylo dokončeno v roce 2012 a dnes se přehrada pomalu napouští. Kolik vody je v přehradě ukazuje obrázek č. 1. Kvalita vody je sledována na potoku nad přehradou a pod přehradou, sleduje se zde hlavně množství fosforu.

Hráz je tvořena hlínami, které byly těžené na levé straně údolí, pískovci a jílovitými břidlicemi. Její výška je 17 m, šířka v koruně 6 m a délka 240 m. Celkový objem přehrady je 2 680 000 m³ a průměrný dlouhodobý roční průtok je 0,307 m³/s.

Správce přehrady je Povodí Moravy se závodem Střední Morava.

Roku 1967 byla přehrada vypuštěna, aby se zpevnily břehy a mohl být nainstalovaný rozmrazovač ledu kolem vtokové věže. V roce 1991 zde byla postavena malá vodní elektrárna, která má výkon 27 kW. Využití přehrady je tedy ochrana proti povodním, tvorba elektrické energie a dalším důležitým využitím je rekreace, díky výstavbě cyklostezky kolem přehrady a rekonstrukce povrchu hráze je teď vyhledávanou rekreační oblastí (www.pmo.cz).

Obrázek 7 Přehrada Luhačovice (Naděžda Urbánková, 4.12. 2012)

7.1.3 Přehrada Ludkovice

Přehrada Ludkovice se nachází na Ludkovickém potoce. Oblast kolem toku je lesnatá, proto se v 60. letech minulého století rozhodly, že je to ideální místo pro přehradu. Stavba začala roku 1963 a dokončena byla 1968. Přehrada slouží jako zásobárna vody pro Luhačovice a okolí a je zde vyhlášeno ochranné pásmo vodního zdroje. Přehrada je jednou z nejmenších nádrží v povodí Moravy. Správce je Povodí Moravy se závodem Střední Morava. Využití přehrady je jako zásobárna vody.

Hráz je přímá, šířka v koruně je 4,72 m vysoká 15 m a její délka je 181 m. Hráz je tvořena šterkovitými písky, které se těžily v okolí přehrady, na návodní straně jsou jílovité vrstvy, které brání průsaku vody a betonová zídka, která slouží jako vlnolam. Po

celé hrázi je obslužná asfaltová cesta. Celkový objem přehrady je 690 000 m³. Průměrný dlouhodobý roční průtok je 0,092 m³/s (www.pmo.cz).

Obrázek 8 Ludkovická Přehrada (Naděžda Urbánková, 4. 12. 2012)

7. 1. 4 Přehrada Ordějov

Přehrada se nachází v katastrálním území obce Suchá Loz. Stavba začala roku 1969 a byla dokončena v říjnu 1971. Původní záměr stavby byl pro zavlažování a rekreaci. Správcem je Vodohospodářská zemědělská správa. Hráz je 7 metrů vysoká, šířka v koruně je 4 metry a délka hráze je 85 metrů. Celkový objem přehrady je 506 000 m³.

V letních měsících roku 2012 došlo k značnému odčerpání vody z přehrady, díky zavlažování ovoce a zeleniny. Rybí populací, která je zde vysazována každoročně svazem rybářů tento úbytek vody neprospl. Přehrada je vyhledávanou rekreační oblastí s možností koupání a rybolovem, v minulých letech zde byl chycen, v délce 104 cm, tolstolobik bílý (Výňatky z povodňových plánů obcí, 2007).

7.2 Rybníky v povodí Olšavy

V horním toku povodí se nachází 21 rybníků. V tabulce číslo 2. Je dán název rybníků, rozloha, jejich funkce, správce a majitel rybníků.

Tabulka 2 Rybníky v povodí Olšavy podle velikosti (Cenia)

název	rozloha [m²]	funkce	správce	majitel
Šumice I.	3 242	chov a lov ryb	rybáři Šumice	obec Šumice
Šumice II.	2 797	chov a lov ryb	rybáři Šumice	obec Šumice
Šumice III.	2 060	chov a lov ryb	rybáři Šumice	obec Šumice
Šumice IV.	3 880	chov a lov ryb	rybáři Šumice	obec Šumice
Šumice V.	444	chov a lov ryb	rybáři Šumice	obec Šumice
Rybník Krhov	2 628	chov a lov ryb	rybáři Bojkovice	město Bojkovice
Vinohradské rybníky	1 022	ochrana proti povodním, chov ryb	rybáři Uherský Brod	město Uherský Brod
Škrlovský rybník I.	5 062	odpočinkové místo	rybáři Uherský Brod	město Uherský Brod
Škrlovský rybník II.	13 352	odpočinkové místo	rybáři Uherský Brod	město Uherský Brod
Prakšický rybník	36 995	vypuštěn	rybáři Prakšice	obec Prakšice
Bojkovický rybník I.	1 311	chov a lov ryb	rybáři Bojkovice	město Bojkovice
Bojkovický rybník II.	1 805	chov ryb	-	soukromá osoba
Záhorovický rybník	1747	chov ryb	rybáři Bojkovice	-
Nívnický rybník	1 291	chov a lov ryb	rybáři Nivnice	obec Nivnice
Rybník na Hrádeckém járku	7 319	chov a lov ryb	-	soukromá osoba
Rudice I.	1 371	chov a lov ryb, požární nádrž	rybáři Rudice	soukromá osoba
Rudice II.	-	chov a lov ryb	-	soukromá osoba
Rudice III.	-	chov a lov ryb	Moravský svaz Bojkovice	soukromá osoba
Biskupice cihelna	1 205	chov ryb	-	soukromá osoba
Rybníček Slopné	12 00	rekreace, chov a lov ryb	Rybářský svaz Olšava Sehradice	České lesy a ZVHS Zlín
Rybník Pašovice	6 868	chov ryb	rybáři Pašovice	obec Pašovice

7. 2. 1 Rybníky Šumice

Na pravostranném přítoku řeky Olšavy, potoku Ovčírka, se nachází pět rybníků. Tyto rybníky byly postaveny na pozemcích obce Šumice v 70. letech rybářským svazem. V roce 2002 došlo k odkoupení obcí Šumice dvou rybníků, které byly později revitalizovány. Jednalo se o rekonstrukci rybníků a vytvoření mokřadních tůní.

Jelikož se jedná o velmi atraktivní lokalitu, tak obec Šumice v roce 2012 odkoupila i zbývající tři rybníky. V blízké době chce obec vypracovat projekt na využití a opravu těchto tří rybníků. Dnes jsou rybníky využívány pro chov ryb, především zde žije lín obecný a cejn velký (Územní plán obce Šumice, 2009).

7. 2. 2 Vinohradské rybníky

Nachází se v chatové oblasti města Uherský Brod. Správce rybníků je Vodohospodářská zemědělská správa Brno. Výška hráze je 4, 60 m a délka je 80 m. V roce 2003 došlo k revitalizaci rybníků, neboť byly velmi znečištěny a zaneseny. Dbalo se i na potřeby volně žijících živočichů, proto vznikla za rybníkem mokřadní plocha, oddělená kamennou hrází. Rybníky se využívají k chovu ryb, ochraně proti povodním, plní i estetickou funkci a v poslední době jsou rekreačním místem pro obyvatele města (Výňatky z PPO, 2007).

Obrázek 8 Vinohradské rybníky (Naděžda Urbánková, 4. 12. 2012)

7. 2. 3 Škrlovské rybníky

U města Uherský Brod se nachází dva rybníky, které byly postaveny na místě, kde dříve stál mlýn, proto byl potok pojmenován jako Mlýnský. Rozloha rybníků je 1,8 ha, v okolí se nachází orná půda a kolem rybníků vede cyklostezka do města. Po výstavbě cyklostezky je lokalita rybníků velmi vyhledávanou odpočinkovou oblastí, a patří do významných krajinných prvků.

V blízké době město Uherský Brod uvažuje zařadit Škrlovské rybníky do seznamu přírodních památek na Uherskobrodsku. Správci rybníků jsou rybáři Uherského Brodu (Zápis z výroční schůze rybářů z Uherského Brodu, 2005).

Obrázek 9 Škrlovský rybník II. (Naděžda Urbánková, 4. 12. 2013)

7. 2. 4 Prakšický rybník

Obec Prakšice se nachází v Prakšické vrchovině, která je od roku 1999 vyhlášena přírodním parkem. Západně od obce, na potoku Holomňa, se nachází Prakšický rybník. Dnes je vypuštěn. V roce 2012 usilovalo rybářství Hodonín o stavbě dalšího rybníka, který se měl nacházet nad stávajícím. Rybník by měl mít 7 ha a sloužil by k chovu ryb. Obyvatelé a úřad Prakšice proti tomuto záměru nic nenamítali, problém nastal u úředníků Zlínského kraje, kteří projekt napadli s důvodem, že by došlo k narušení životního prostředí okolních mokřadů, kde žije mnoho chráněných druhů.

Pořád trvá šetření životního prostředí, jaký by byl skutečný dopad. (Zápisy ze zastupitelských schůzí obce Prakšice 3/2012)

Obrázek 10 Prakšický rybník (Naděžda Urbánková, 4.12. 2012)

7. 2. 5 Rybníky Bojkovice

V okolí města Bojkovice se nachází dva rybníky. První se nachází pod zámkem Nový Světlov a druhý najdeme podél cesty, směrem na obec Komňa. Oba dva rybníky byly postaveny svazem rybářů v Bojkovicích v 70. letech minulého století. Slouží k chovu a lovu ryb. (Zápis z výroční schůze rybářů Bojkovice, 1/1998)

V katastrálním území města Bojkovice leží ještě dva soukromé rybníky, které se nacházejí po obou stranách potoka Třešňůvka. Slouží k soukromým účelům majitele.

7. 2. 6 Záhorovický rybník

V obci se nachází v zemědělském areálu rybník. Dříve sloužil jako zásobárna vody pro zemědělský objekt. V současnosti je revírem rybářů Bojkovice, využívá se k chovu ryb, lov ryb je zde zakázán. V roce 2007 obec podala návrh, aby nádrž sloužila k akumulaci povrchové vody. Neboť povodně v roce 2010 napáchaly velké škody na přilehlých orných půdách i na stavbách v obci. V roce 2012 došlo k aktualizaci územního rozvoje Zlínského kraje, proto došlo k vypuštění rybníka (Aktualizace územního rozvoje Zlínského kraje, 2012).

Rybník se nachází v CHKO Bílé Karpaty. V podloží hráze se nacházejí vápnité pískovce, pokryv je tvořen z deluviální hlíny, v té se vytvářejí časté sesuvy. Hlíny na hráze se těžily v prostoru zátopy (Koncepce rozvoje malých vodních nádrží, 1978).

7. 2. 7 Rybník Nivnice

V roce 2009 obec Nivnice vytvořila projekt nového územního plánu obce. Projekt byl financován z prostředků Evropské unie, Evropského fondu pro regionální rozvoj a Ministerstva pro místní rozvoj. Projekt by měl být v roce 2013 ukončen. V rámci projektu by se měli v obci Nivnice vystavit dvě nové vodní plochy. První by se měla nacházet na soutoku dvou potoků, a to Topolovského a Lipinského. Rybník by měl sloužit k udržení vody v krajině a k zvýšení její retenční schopnosti. Další vodní plocha by se měla vytvořit v severní části katastrálního území Nivnice, která sousedí s Uherským Brodem. Mělo by dojít k rekonstrukci mlýnského náhonu. Další rybník se nachází v jižní části obce, který slouží k chovu a lovu ryb (Územní plán Nivnice, 2007).

7. 2. 8 Rybníček Slopné

V katastru obce Slopné se nachází malý rybníček s názvem Křešov. Rybník má 1,2 ha, slouží především pro chov a lov ryb, ale i k rekreaci. Byl postaven v 80. letech minulého století. Vlastníkem jsou České lesy a ZVHS Zlín. Správcem je Rybářský svaz Olšava Sehradice. České lesy vybudovaly v roce 2005 přehrázku na Částkovském potoce, která by měla sloužit k zachycení vody z okolních lesů, aby nedošlo k povodním (Územní plán obce Slopné, 1999, Kozubíková, 2011).

7. 2. 9 Další rybníky v zájmovém území

Rybník Krhov

Rybník v obci Krhov byl postaven Moravským rybářským svazem v 70. letech minulého století. Rozloha rybníku je 0,3 ha a stále je využíván k chovu a lovu ryb (Územní plán obce Krhov, 2005).

Rybník na Hrádeckém járku

V katastrálním území obce Suchá Loz se nachází vodní plocha, která byla postavena na podzim 2012. Jedná se o soukromý rybník, který bude sloužit k chovu a lovu ryb (Písemné sdělení, Václav Bukáček, starosta obce, 13. 4. 2013).

Rybník Rudice

Na kraji obce Rudice byl v 70. letech minulého století postaven místními rybáři rybník, který slouží k chovu a lovu ryb. Dále se zde staví další dva soukromé rybníky, které budou mít stejnou funkci- chov a lov ryb (Zápis z výroční schůze rybářů Rudice 1/1995).

Cihelna Biskupice

V obci Biskupice byla roku 1927 zahájena stavba kruhové cihelny. Dnes je cihelna zdevastovaná, komín cihelny byl v roce 2007 odstřelen. U cihelny byl postaven i rybník, který sloužil jako zásobárna vody pro cihelnu. Dnes je využíván k odpočinku a lovu ryb.

Rybník Pašovice

V obci Pašovice byl v roce 2007 postaven rybník, který slouží k chovu ryb. V okolí rybníka se nachází mokřad, který by měl obnovit mokřadní rostlinstvo. Rybník byl financován z fondu Evropské Unie (Zápis ze schůze rybářů Pašovice, 6/ 2008).

7.3 Malé vodní nádrže v povodí Olšavy

7.3.1 Vodní nádrž Podsed'ák

Vodní nádrž se nachází v katastrálním území obce Korytná. Plocha nádrže je cca 0,5 ha a délka hráze činí cca 180 metrů. Nádrž slouží k rekreačním účelům a k zadržení vody v krajině za účelem udržení vodního prostředí pro živočichy a rostliny. Nádrž je ve špatném stavu, obec neuvažuje o její opravě (Geodis Brno, 2007).

7.3.2 Vodní nádrž Lubná

Nádrž se nachází na hranici katastru obce Korytná a obce Suchá Loz. Plocha nádrže je cca 2 ha a délka hráze měří cca 110 m. Nádrž slouží hlavně k udržení populace vodních živočichů a rostlin. V budoucnu obec neuvažuje o rekonstrukci nádrže (Geodis Brno, 2007). V obci Korytná se v roce 2007 uvažovalo o stavbě dalších dvou nádrží, které měly sloužit hlavně k obnově vodních živočichů i rostlin a k rozšíření mokřadů a populací, které je obývají. Doposud nebyly žádné stavební práce zahájeny (Operační program životního prostředí, 2007).

7.3.3 Vodní nádrž Marion

Vodní nádrž se nachází v horní části lázní Luhačovic na solném potoku. Nádrž byla postavena jako zdroj vody pro plovárnu, která byla pod ní a k zavlažování parku, který byl v těsné blízkosti. V roce 2008 došlo k rekonstrukci plovárny a voda z nádrže je i nadále využívána k zavlažování parku. V původním záměru měly být na střeše plovárny zelené terasy, které by voda z nádrže zavlažovala. Na plovárně, ale v roce 2012 ještě tyto terasy nebyly (Cmíral, Krůžela, 2003).

7.3.4 Vodní nádrž Hostětín a Kořenová čistička

V obci Hostětín je postavena vodní nádrž, která slouží jako zdroj vody při požárech. Další významnou vodní plochou je kořenová čistička. Ta vznikla v roce 1996 jako jediná na Východní Moravě. Základem této čističky je mokřadní plocha, která je zarostena rákosem a chrasticí (Zajoncová, 2010).

7. 3. 5 Vodní nádrž Přečkovice

Obec je často sužována povodněmi, proto byl nad obcí vytvořen suchý poldr. Suchý poldr je vodní nádrž, která není napuštěna vodou a má velký odtokový otvor v hrázi. Voda se v poldru může nacházet v malém množství nebo vůbec. Při povodních je zatopen vodou a díky tomu, že je zatravněn se voda může vsakovat, a tím zabrání přívalové vlně (Kender, 2002). V obci se dále nachází koupaliště, které již není v provozu, proto slouží jako požární nádrž.

7. 3. 6 Vodní nádrž Březůvky

Na potoku Březůvka se nachází vodní nádrž Kapřín, ta byla vybudována jako rekreační plocha. V srpnu 2011 došlo k opravám vypouštěcích stavidel, přepadové hráze a k čištění vydlážděného dna, v říjnu byly opravy dokončeny. Rozloha vodní nádrže Kapřín je 13 867m² (Územní plán obce Březůvky, 2011). V roce 2008 byla zažádána dotace z Evropské Unie na stavbu další nádrže, a to nádrže Turčín. Záměrem bylo vytvořit nádrž pro chov ryb a hospodářské zlepšení zamokřené louky. Průměrná hloubka by měla mít 1,1 m a plocha nádrže by měla být 3 300 m². Podle šetření odborů životního prostředí by tato nádrž nijak radikálně nepřispívala k ochraně životního prostředí dané oblasti. V roce 2011 byla soukromá vodní plocha postavena (Operační program životního prostředí, 2008).

7. 3. 7 Vodní nádrž Velký Ořechov

V obci Velký Ořechov se nachází malá vodní nádrž, která má 2,5 ha a byla postavena roku 1933. Slouží především k rekreaci, chovu a lovu ryb. V blízkosti nádrže se nachází sirmý pramen. Tyto lokality jsou velmi vyhledávané cykloturisty (Územní plán obce Velký Ořechov, 1997).

7. 3. 8 Další vodní nádrže v zájmovém území

Vodní nádrž Bánov

V areálu soukromé firmy v obci se nachází vodní plocha, která slouží jako požární nádrž pro daný soukromý objekt (Písemné sdělení, Zbyněk Král, starosta obce, 20. 3. 2013).

Jezírko lásky

Nádrž se nachází v blízkém okolí lázeňského města Luhačovice. Plocha nádrže je 0,18 ha a její hloubka dosahuje asi metr. Jezírko zde bylo postaveno jako zdroj vody pro lesní zvěř. Dnes je vyhledávaným turistickým místem, je ovšem složité se k němu dostat (Cmíral, Krůžela, 2003).

Vodní nádrž Újezdce u Luhačovic

Vodní nádrž se nachází v katastrálním území Újezdce u Luhačovic. Nádrž těsně lemují tok řeky Olšavy a v jejím okolí se nachází orná půda. Rozloha nádrže je cca 0,8 ha. Byla postavena za účelem ochrany obce Újezdce u Luhačovic před povodněmi (Kronika obce Újezdce u Luhačovic).

Vodní nádrž Komňa

Vodní nádrž se nachází na okraji vesnice, v katastrálním území obce Komňa. Jedná se o nádrž, která zde byla postavena v 80. letech za účelem rekreace. Dnes slouží obci jako požární nádrž. Kolem nádrže jsou lesy a louky, které dodávají nádrži pravou venkovskou atmosféru (Územní plán obce Komňa, 2010).

Vodní nádrž Rudimov

Uprostřed obce se nachází malá vodní nádrž, která slouží jako zdroj vody pro hospodářská zvířata, která se nacházejí v domech v blízkosti nádrže. Nádrž je jen několik centimetrů hluboká a je napájena stružkami, které tvoří v pramenné oblasti potok Třešňůvka (Územní plán obce Rudimov, 2012).

Vodní nádrž Pitín

Za obcí Pitín, směrem k prameni řeky Olšavy se nachází myslivecká chata, u které je postavena malá vodní plocha, ta slouží především jako zdroj vody pro divokou zvěř, v případě požáru je zdrojem vody k uhašení (Ústní sdělení, Milan Polách, myslivec z obce Pitín, 20. 4. 2013).

Vodní nádrž Ústsko

V zemědělském areálu, který leží nad městem Bojkovice, se nachází vodní nádrž. Plocha slouží jako zdroj vody pro objekt i jako požární nádrž (Územní plán města Bojkovice, 2007).

Vodní nádrž Rudice

V obci Rudice se v zemědělském objektu nachází malá vodní nádrž, která slouží jako zdroj vody pro objekt i jako požární nádrž (Územní plán obce Rudice, 2005).

Vodní nádrž Kladná Žilín

V zemědělském objektu se nachází malá vodní nádrž, která slouží jako zásobárna vody pro objekt a má i funkci požární nádrže (Územní plán obce Kladná Žilín, 2012).

7.4 Požární nádrže a koupaliště v povodí Olšavy

Na mapovaném území se nachází šest koupališť a sedm požárních nádrží. V tabulce číslo 3 je název obce, funkce jakou mají vodní plochy a jejich rozloha. Většina z požárních nádrží jsou stará koupaliště, které byly zrušeny pro nedostatečné hygienické podmínky. Jedno z bývalých koupališť je dnes používáno soukromým majitelem jako vodní nádrž k chovu ryb. Jako poslední koupaliště v této lokalitě bylo postaveno v obci Pitín, nese název Niva a bylo postaveno s finanční podporou Evropské Unie.

Tabulka 3 Koupaliště a požární nádrže v povodí Olšavy

Název obce	funkce	Rozloha vodní plochy [m ²]
ZEVETA Bojkovice I.	požární nádrž	581
ZEVETA Bojkovice II.	požární nádrž	306
ZEVETA Bojkovice III.	požární nádrž	2 067
Bojkovice	koupaliště	429
Krhov	soukromé	524
Bzová	požární nádrž	308
Nezdenice	koupaliště	784
Uherský Brod	koupaliště	953
Slovácké strojírný	požární nádrž	280
Skládka odpadu Prakšice	požární nádrž	404
Kladná Žilín	požární nádrž	221
Hřivínův Újezd	požární nádrž	397
Nivnice	koupaliště	601
Provodov	koupaliště	776
Pitín	koupaliště	265
Sehradice	koupaliště	247

7.4.1 Požární nádrže Bojkovice ZEVETA

V průmyslových prostorách bývalé Zbrojovky Bojkovice, dnes ZEVETA, díky, které byla podporována stavba přehrady Bojkovice, se vyrábí signální munice, zábavná pyrotechnika a dýmové granáty. Z tohoto důvodu je zde velké nebezpečí požárů a výbuchu proto je celý areál rozdělen na tři části a každá sekce má svoji požární nádrž.

V první části je umístěna administrativa, tam se nachází požární nádrž o objemu 700 m³. V druhé části, zvané 1. Údolí, jsou střelnice, kde se zkouší pyrotechnika, je požární nádrž o objemu 460 m³. Největší požární nádrž o objemu 5 600 m³ se nachází

v poslední části ZEVETY, kde se stojí výrobní haly a sklady nebezpečných látek (Mikulec, 2011).

7. 4. 2 Skládka odpadu Prakšice

Asi 3 km od města Uherský Brod byla v roce 1994 založena skládka, kterou vlastní město Uherský Brod, Technické služby města Uherský Brod a společnost Rumpold s.r.o Praha. V areálu skládky byla zřízena požární nádrž o rozloze cca 404 m², která slouží jako zdroj vody při vypuknutí požáru skládky (Územní plán obce Uherský Brod, 2004).

7. 4. 3 Požární nádrž Hřivinův Újezd

V obci se nachází staré koupaliště, které je dnes využíváno jako požární nádrž při nebezpečí požáru. Rozloha nádrže je cca 397 m². Katastr nemovitostí udává způsob využití jako sportoviště a rekreační plocha. Černý potok protékající kolem koupaliště je pstruhové pásmo (Územní plán obce Hřivinův Újezd, 2009).

7.5 Štěrkovny, pískovny a lomy

V horní části povodí Olšavy se nenachází žádné štěrkovny a pískovny. Jsou zde dva lomy a to lom Modrá Voda a lom Rasová.

7.5.1 Lom Rasová

V Lopenické hornatině se nachází pískovcový lom Rasová, který se po ukončení těžby částečně zatopil vodou. Lom spadá do katastrálního území obce Komňa, v chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty a je přírodní památkou. Nachází se zde mnoho ohrožených druhů zvířat například čolci, ropuchy, vážky, svižník a mnoho dalších. Z rostlin zde rostou orobinec, vstavač, rdest, lilie a dalších druhů. Lom není možno rekreačně využívat, problémem je, že i přes zákaz zde chodí lidé, táboří a koupou se v jezírku (Šnajdara a kol., 2002, Mackovcin a kol., 2002).

Obrázek 12 Lom Rasová (Naděžda Urbánková, 6. 4. 2013)

7.5.2 Modrá voda Lom

Nad obcí Komňa se nachází kopec, který je označován názvem Skalky. Na tomto kopci byl v 20. letech otevřen lom, ve kterém se těžil především čedič. Po vytěžení a následnému uzavření lomu, došlo vlivem průsaku podzemní vody k zatopení.

Dnes je Modrá Voda lom vyhledávaným turistickým místem, který okouzluje přírodou chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty (Územní plán obce Komňa, 2010).

7.6 Uměle vytvořené prohlubně

7.6.1 Bojkovice

Nad městem se nachází zemědělský objekt, který se zabývá chovem skotu. V areálu je uměle vytvořená prohlubeň zatopená vodou, která slouží jako zásobárna vody pro skot a při nebezpečí požáru jako zdroj vody (Územní plán města Bojkovice, 2007).

7.6.2 Havřice

V obci Havřice se těžila cihlářská hlína, po skončení těžby se prohlubeň zatopila vodou a dnes je tato oblast významným krajinným prvkem. Rozloha prohlubně je 3,4 ha. Je to domov několika vzácných a ohrožených druhů zvířat. Mezi nejznámější patří ledňáček říční, skokan zelený, rosnička zelená a mnoho dalších (Vyhláška městského úřadu Uherský Brod, 2004).

Obrázek 13 Prohlubeň Havřice (Naděžda Urbánková, 4. 12. 2013)

7. 6. 3   Slovácké strojírny

V areálu Slováckých strojíren, na kraji města Uherský Brod, se nacházejí dvě prohlubně, které jsou zatopeny vodou. Vznikly vyhloubením, za účelem zisku hliněného materiálu (Územní plán města Uherský Brod, 2004).

ZÁVĚR

Hlavním cílem bylo analyzovat zaniklé vodní plochy, charakterizovat je a rozdělit současné vodní plochy do příslušných kategorií podle soupisu z 90. let v horní části povodí Olšavy.

V mapované části povodí Olšavy se podle vrstvy, která mi byla poskytnuta, nacházelo pouze 6 zaniklých vodních ploch. Při hledání informací v kronikách obcí a terénním výzkumu jsem našla dalších 6 zaniklých ploch, 3 v obci Bánov, jednu v obci Pašovice, jednu v Uherském Brodě, Újezdci u Luhačovic a v Bojkovicích. Impulsem k zániku vodních ploch v obci Pašovice byla stavba cukrovarů ve městech Uherské Hradiště a Staré Město u Uherského Hradiště, neboť se cukrové řepě dobře dařilo na půdách vypuštěných a vysušených rybníků, proto roku 1870 byly vrchností zrušeny všechny rybníky. Dalším důvodem, proč zanikly vodní stavby ve městě Uherský Brod a v obci Újezdec u Luhačovic, byly katastrofální povodně, které protrhly hráze vodních nádrží. Dnes se projednává stavba dalších nádrží v obci Újezdec u Luhačovic na místě, kde byla předchozí nádrž. Na analyzovaném území se dále nacházely 2 uměle vytvořené prohlubně, první ve městě Bojkovice, která je dnes zavezena sutí a zeminou, a druhá v obci Provodov, která vznikla těžbou hlíny na výrobu cihel, dnes je zavezena hlínou a zatravněna.

V současné době se v zájmovém území nachází 61 vodních ploch, z toho jsou 4 přehrady. Ludkovická a Bojkovská plní funkci zásobárny pitné vody, a proto je kolem nich vyhlášeno ochranné pásmo se zákazem vstupu nepovolaným osobám. Luhačovická a Ordějov slouží spíše k rekreaci, lovu ryb a k proti povodňové ochraně. Dále se na území nachází 16 malých vodních nádrží, které převážně plní funkci protipovodňové ochrany a rekreace. Při terénním výzkumu jsem zjistila, že v obci Březůvky byla v roce 2008 postavena soukromá nádrž s názvem Turčín z dotačního fondu Evropské unie za účelem chovu ryb. Tato nádrž není v podkladech od DIBAVODU.

Na území se nachází 22 rybníků. Nejznámějšími jsou Škrlovské rybníky, které se nacházejí v katastrálním území Uherského Brodu. Okolí rybníků je velmi oblíbeným místem pro relaxaci místních obyvatel, a proto město uvažuje o zapsání rybníků jako přírodních památek. Další 3 nově postavené rybníky v obci Rudice a obci Slopné se nenacházejí v podkladech DIBAVODU. V obci Rudice se aktuálně staví dva nové soukromé rybníky, jeden z nich by měl sloužit jen pro soukromé účely majitele a majitel

druhého rybníka by chtěl v budoucnu vodní plochu pronajímat Moravskému svazu rybářů Bojkovice.

V obci Slopné byla v roce 2005 postavena přehrázka na Částskovském potoku, která má sloužit jako protipovodňová ochrana pro obec. V zájmovém území se dále nachází 16 koupališť a požárních nádrží. Při zkoumání jsem zjistila, že další vodní plocha se nachází v katastrálním území obce Polichno, která slouží jako záložní požární zdroj pro město Luhačovice.

Na zájmovém území se nachází i dva lomy, Lom Rasová a Lom Modrá voda. Lomy původně sloužily k těžbě kamene a dnes jsou oba zatopeny vodou. Lom Rasová byl v roce 1982 vyhlášen přírodní památkou, neboť se zde nachází mnoho ohrožených a vzácných druhů jak zvířat, tak rostlin. Vlivem devastujících povodní v roce 1997, které zasáhlo území, byl postaven v obci Přečkovice poldr, který slouží jako ochrana obce před povodněmi. Další zajímavostí je kořenová čistička, která se nachází v ekologické vesnici Hostětín. V roce 1996 byla jedinou kořenovou čističkou v východní Moravě.

Informace k této bakalářské práci byly čerpány z odborných publikací a manipulačních řádů vodních staveb. Hodně informací jsem načerpala z dokumentů Státního zemského archívu v Uherském Hradišti.

SUMMARY

The aim of this thesis was to analyse both existing and extinct bodies of water in the upper catchment of the river basin of Olšava. The area is located in the protected part of The White Carpathians Mountains. In this area we can find 12 extinct and 61 existing water bodies, 4 reservoirs, 22 ponds, 16 small water reservoirs, 16 swimming pools and fire tanks, two quarries and three artificially created dips.

The thesis analysed the reasons of disappearing of particular bodies of water in this area. Work also examines the current condition and function of these bodies of water and also ways how to use the water from these resources more effectively. Another goal was to create maps and photographs.

The greatest impact on the disappearance of water bodies in this area had building of sugar factories in the late 19th century in Uherské Hradiště a Staré Město u Uherského Hradiště. At that time the lords ordered the draining and drying ponds due to growing sugar beet on pond soil. Another reason was flood in 1997, when one of the dams was broken.

Existing water areas are often used for fish breeding and fishing and recreation. Some serve also as a flood protection area. In this territory there are two natural sites. First is quarry Rasová and second is a water area, which is situated in the compound of brick factory in Havřice. In these water resources there live a lot of endangered species of animals and plants. Another interesting water area, are ponds in Škrlov, where also many endangered species can be found. The town of Uherské Hradiště is making particular steps which make this area protected. Furthermore, reed-bed treatment systems were built in 1996 in Hostětín. In recent years some new private water areas was build in this area.

POUŽITÁ LITERATURA

Tištěné zdroje

CIZNEROVÁ, A KOL., *Územní plán obce Hřivíniv Újezd*, 2009.

CMÍRAL, Pavel; KRŮŽELA, Josef, *Luhačovice- lázně nejkrásnější*, Praha 2003, 222s., ISBN 80-86069-24-9.

CULEK, Martin, *Biogeografické členění České republiky*, Enigma s.r.o., Praha, 1996, 347s.

DAVID, Petr, *Slovácko- Uherskohradištsko*, Praha, 2006, 119 s., ISBN 80-86899-985

DEMEK, Jaromír a kol. *Geomorfologie Českých zemí*, 1. vydání, Nakladatelství ČSAV, Praha, 1965, 336 s.

DEMEK, Jaromír, BALATKA, B., BUČEK, A. a kol. *Zeměpisný lexikon České socialistické republiky: Hory a nížiny*, 1. vydání, ČSAV, Praha, 1987, 584 s.

DUJKA, V., *Územní plán obce Velký Ořechov*, 1997.

DUJKA, V., *Územní plán obce Rudimov* 2012.

EICHLER, V., *Územní plán obce Březůvky*, 2011.

GEODIS BRNO, spol s.r.o., *Plán společných zařízení k.ú. Korytná*. Brno, 2003. 105 s.

CHLUPÁČ, Ivo a kol., *Geologická minulost České republiky*, 1. vydání, AVČR, Praha, 2002, 436 s.

Jednotné zemědělské družstvo Bojkovice, *Zápisky ze schůzí, dokumenty*, 1951-1961.

KEMP, D.D., *The Environment dictionary London*, 1998. 452 s. ISBN 0-415-12753-x

- KENDER, J., *Krajina a voda: kniha o krajinotvarých programech*, Praha, 143 s.
- KOLEKTIV AUTORŮ, *Atlas ČSSR*, 1. vydání, Československá akademie věd a ústřední správa geodézie a kartografie, Praha, 1966.
- KOPEČEK, F., VOZÁR, P., *Vodní nádrže na potoce Hořenůšek*, Uherský Brod, 2010.
- KOTRNEC, Josef, *Racionalizace a nové metody v odvodňování zemědělských půd*, Česká akademie zemědělská a Krajská zemědělská správa, Brno, 1973.
- KOZUBÍKOVÁ, *Slopné očima kronikářky*, Zlín, 2011, 154 s.
- KOŽEŠNÍK A KOL., *Ilustrovaný encyklopedický slovník*, Praha, 1981. 976.s.
- MACKOVČIN, P., SEDLÁČEK, M., *Chráněná území ČR, svazek II. Zlínsko*. Praha: AOPK a EKOCentrum Brno, 2002.
- MATĚJÍČEK, J., *Povodně v povodí Moravy v roce 1997*, Povodí Moravy, Brno, 1998.
- MIKULEC, M., *Evakuační plán podniku ZEVETA Bojkovice*, Zlín, 2011, 55s.
- MOTL, I., *Územní plán obce Slopné*, 1999.
- NETOPIIL, Rostislav a kol., *Fyzická geografie I*, 1. vydání, Státní pedagogické nakladatelství, Praha, 1984, 273 s.
- PŠENČÍK, L. *Územní plán obce Kladní Žilín*, 2012.
- POKORNÝ, Josef. *Vodní hospodářství: Stavby v rybářství*. Praha: Informatium, spol. s.r.o., 20. 09. 308 s. ISBN 978-80-7333-071-2.
- QUITT, Evžen, *Klimatické oblasti ČSR*, 1:500 000, Geografický ústav ČSAV Brno, Brno, 1971.

SLAVÍK, Ladislav; NERUDA, Martin. *Vodní režim v krajině*. Ústí nad Labem: Fakulta životního prostředí UJEP Ústí nad Labem, 2004. 134. S. ISBN 80-7044-559-9.

ŠNAJDARA, P.; HRABEC, J., *Chráněná území Uherskohradištska a Uherskobrodská*, 3. upravené a rozšířené vydání, 2002.

ŠPOK, R., *Územní plán obce Bojkovice*, 2007.

ŠPOK, R., *Územní plán obce Nivnice*, 2007.

ŠPOK, R., *Územní plán obce Komňa*, 2010.

ŠPOK, R., *Územní plán obce Bojkovice*, 2007.

ŠPOK, R., *Územní plán obce Rudice*, 2011.

TOLASZ, Radim a kol., *Atlas podnebí Česka*, Univerzita Palackého v Olomouci, Praha a Olomouc, 2007, 256 s. ISBN 978-80-244-1626-7.

TOMAN, Z., *Územní plán obce Krhov*, 2005.

TOMÁŠEK, Milan, *Půdy České republiky*, 2. vydání, Český geologický ústav, Praha, 2002, 68 s.

VLČEK, Vladimír, et al. *Vodní toky a nádrže: Zeměpisný lexikon ČSR*. Vladimír Vlček. Praha: academia, 1984. 316 s.

VRÁNA, Kareš; BERAN, Jan. *Rybníky a účelové nádrže*. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2002. 150 s. ISBN 80-01-02570-5.

Vyhláška městského úřadu Uherský Brod, 2004.

Výňatky z Povodňových plánů obcí, manipulačních řádů a záplavových území, 2007.

Výzkumný ústav T.G. Masaryka, *Charakteristika toků a povodí ČR- Olšava*, Praha, 2006.

ZAJONCOVÁ Dana, *Přírodní čištění odpadní vody*, 2010.

Zápis z výroční schůze rybářů z Uherského Brodu, 2005.

Zápis ze zastupitelské schůze obce Prakšice 3/2012.

Zápis z výroční schůze rybářů Rudice, 1/1995.

Zápis z výroční schůze Moravského svazu rybářů Bojkovice, 1/1998.

Historické zdroje

Kronika města Uherský Brod

Kronika obce Pašovice

Kronika obce Bánov

Kronika obce Újezdec u Luhačovic

Ústní a písemná sdělení

Písemné sdělení starosty obce Suchá Loz, Václav Bukáček, dne 13.4. 2013

Písemné sdělení starosty obce Bánova, Zbyněk Král, dne 20.3.2013

Ústní sdělení myslivce z obce Pitín, Milan Polách, dne 20.4.2013

Rozhovor s obyvatelem obce Provodov, 9.3.2013

Internetové zdroje

CENIA. *Národní geoportál INSPIRE* [online]. 2010 -2013 [cit. 2013-03-16]. Mapy-
Dostupné z: <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map>.

BROWN, J.G.- Jackson. *Encyklopedia Britannica*[online].[cit. 2013-04-06]

Technické normy ČSN [online]. 2011 [cit. 2013-04-03]. ČSN 75 2410 (752410) Malé vodní nádrže. Dostupné z : http://www.technicke-normy-csn.cz/752410-csn-75-2410_4_26084.html.

ČÚZK [online]. 2013 [cit. 2013-04-03]. Nahlížení do katastru. Dostupné z : <http://nahlizeniidokn.cuzk.cz/>.

Mapové podklady

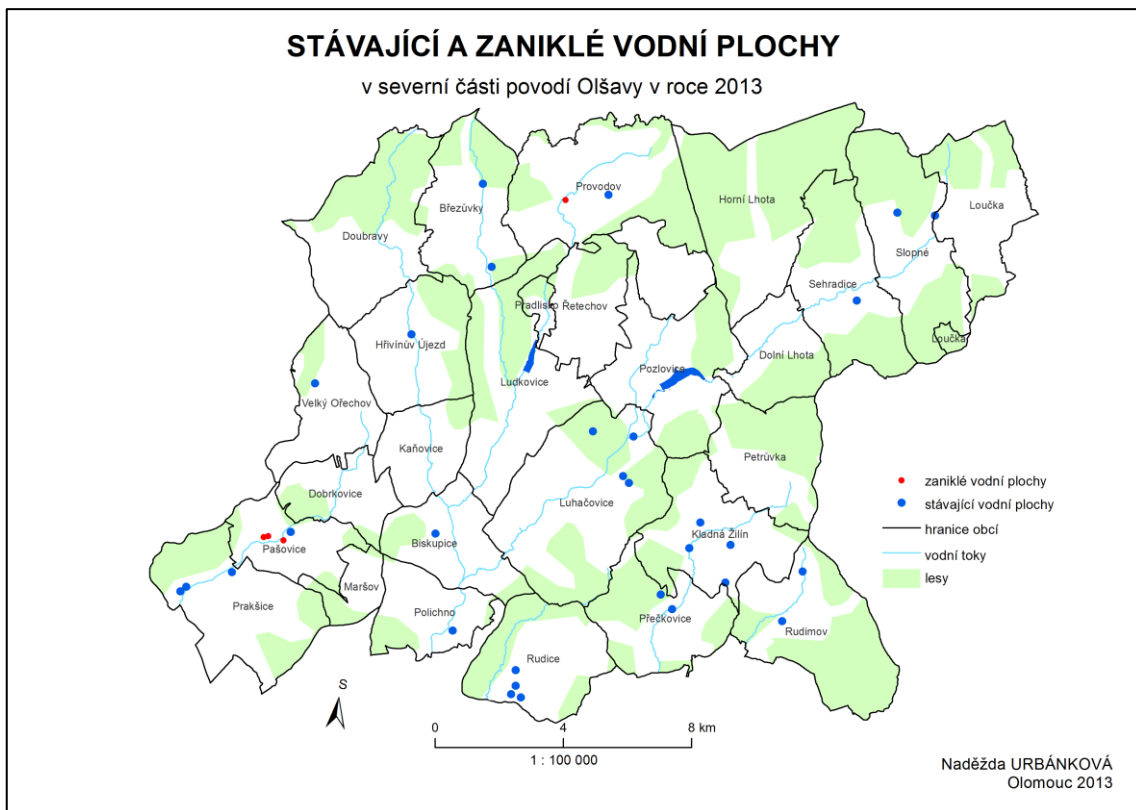
Laboratoř geoinformatiky – I. vojenské mapování – josefské. Dostupné z WWW: http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?z_height=500&lang=cs&z_width=800&z_newwin=1&map_root=1vm

Národní geoportál INSPIRE – druhé vojenské mapování, ortofotomapa, typy půd podle TKSP, hranice správních celků.

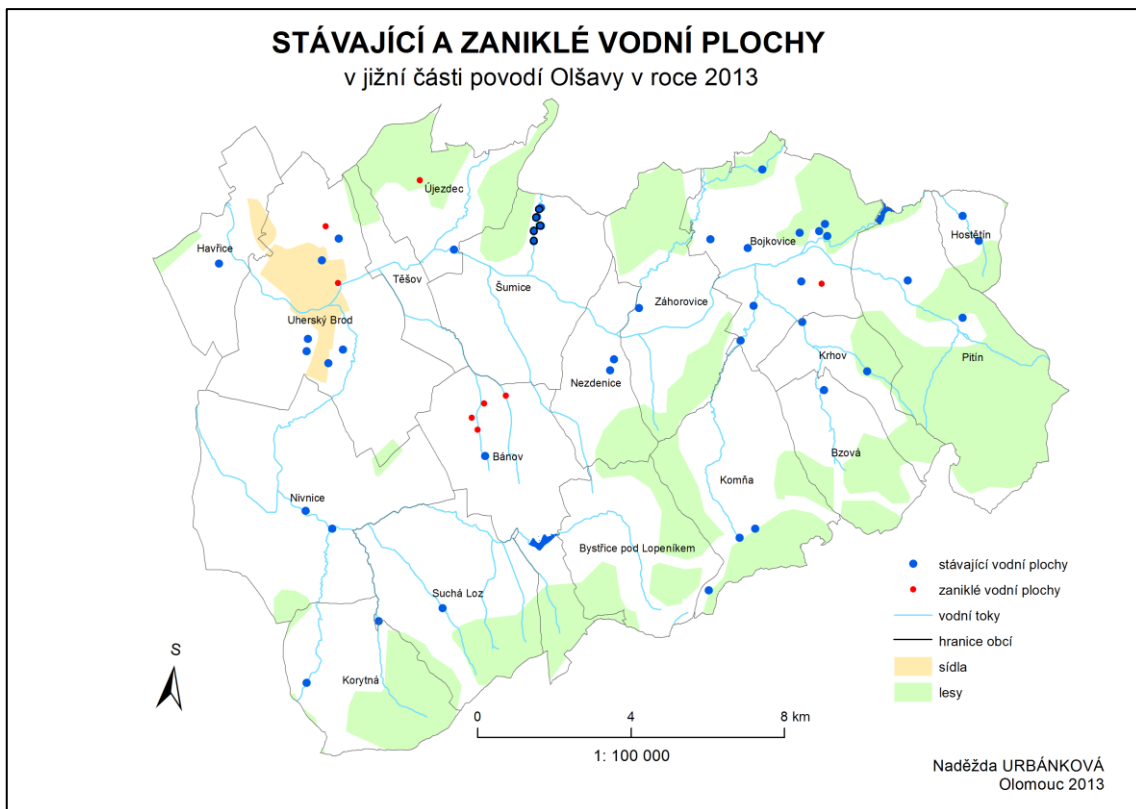
VÚV TGM – digitální data DIBAVOD – vodní toky, hydrologické členění (povodí III. řádu). Dostupné z WWW: <http://www.dibavod.cz/>

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1** Mapa Stávající a zaniklé vodní plochy v severní části povodí Olšavy
- Příloha 2** Stávající a zaniklé vodní plochy v jižní části povodí Olšavy
- Příloha 3** Stávající a zaniklé vodní plochy v severní části povodí Olšavy rozdělené do funkčních kategorií
- Příloha 4** Stávající a zaniklé vodní plochy v jižní části povodí Olšavy rozdělené do funkčních kategorií
- Příloha 5** Klasifikace půdních typů podle TKSP
- Příloha 6** Přehrada Ordějov – Suchá Loz (Naděžda Urbánková 4. 12. 2012)
- Příloha 7** Vodní nádrž Kapřín - Březůvky (Naděžda Urbánková 4. 12. 2012)

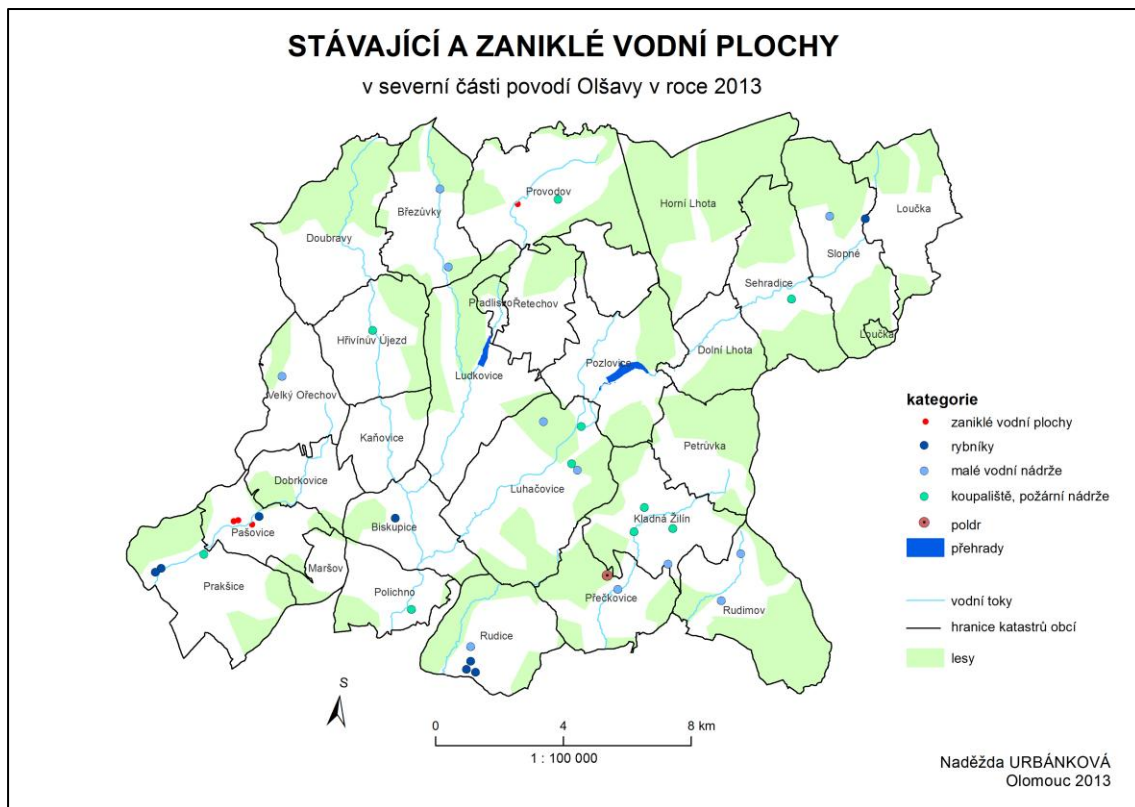

Příloha 1 Mapa Stávající a zaniklé vodní plochy v severní části povodí Olšavy

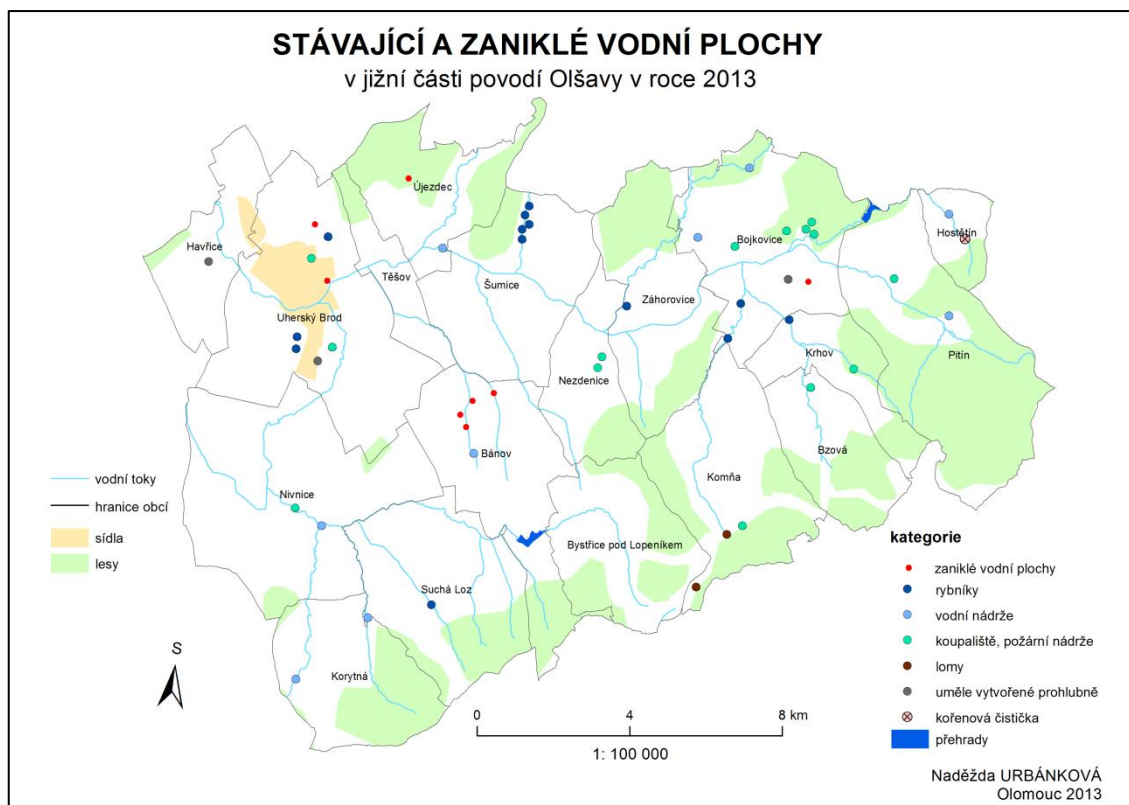

Příloha 2 Stávající a zaniklé vodní plochy v jižní části povodí Olšavy

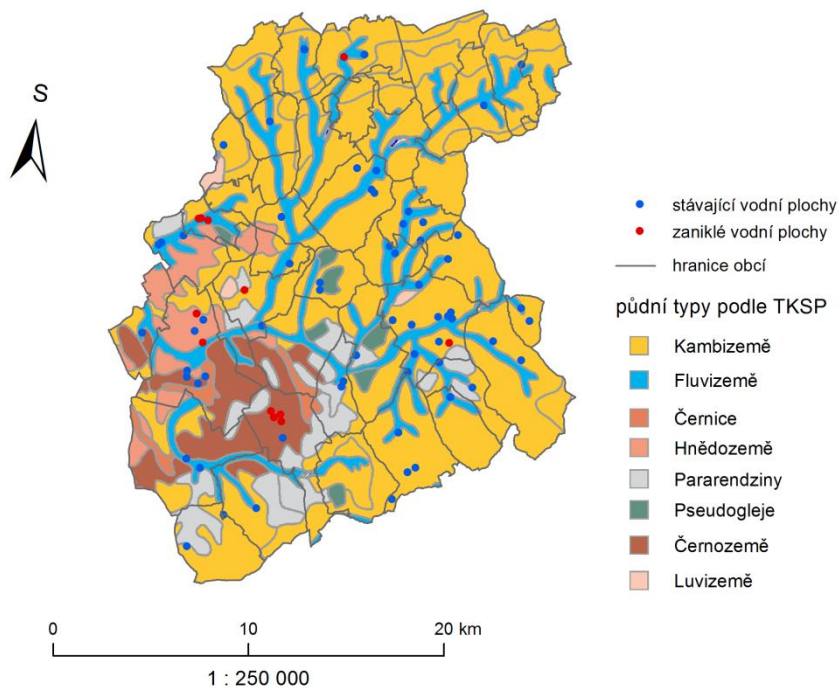
Příloha 3 Stávající a zaniklé vodní plochy v severní části povodí Olšavy rozdělené do funkčních kategorií

Příloha 4 Stávající a zaniklé vodní plochy v jižní části povodí Olšavy rozdělené do funkčních kategorií

Klasifikace půdních typů podle TKSP

horní části povodí Olšavy v roce 2013

Naděžda URBÁNKOVÁ
Olomouc 2013

Příloha 5 Klasifikace půdních typů podle TKSP

Příloha 6 Přehrada Ordějov – Suchá Loz (Naděžda Urbánková 4. 12. 2012)

Příloha 7 Vodní nádrž Kapřín - Březůvky (Naděžda Urbánková 4. 12. 2012)